

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سوالات دانش خانواده و جمعیت

استاد: جناب آقای الیاری

تهیه و تنظیم: جواد حاجی صفی

تهیه: اردیبهشت ۹۵

Ver1.1

بسمه تعالی

فصل اول تشکیل خانواده :

۲- از پیامدهای روابط آزاد با جنس مخالف چهار مورد را نام برده و در دو مورد را شرح دهید.

۱) **افسار گسیختگی امیال جنسی:** زیاده روی در ارضای غریزه جنسی مانند میل به آب و غذا و خواب نیست؛ چرا که آزاد گذاشتن این غریزه باعث شعله ورتن شدن آن می شود؛ همان گونه که غالب میل های روحی انسان مانند تمایل به مقام، مال و علم از این قبیل است.

۲) **احساس گناه:** تخلف از هنجارهای اجتماعی و شکستن حریم و مرزهای خانواده که در ارتباط آزاد اتفاق می افتد. احساس گناه را در پی خواهد داشت که آن نیز پیامدهای روان شناختی، مانند خود سرزنشی، احساس حقارت، در پیش گرفتن انزوا و دوری از روابط اجتماعی را به دنبال دارد.

۱-افسار گسیختگی ۲- احساس گناه ۳- آسیب رساندن به زنان ۴- بروز آسیب های عاطفی ۵- بروز آسیب های معنوی

۳- از پیامدهای دوستی با جنس مخالف چهار مورد را نام برده و یکی را شرح دهید.

۱- پنهان کردن و تحریف هویت ۲- بروز حسادت ۳- افزایش خشونت در قرارهای عاشقانه ۴- گرایش به الکل ۵- گرایش به سوء مصرف مواد مخدر. ۶- افزایش تصادف رانندگی ۷- بارداری های ناخواسته ۸- ابتلا به بیماری های مقاربتی ایدز (۱) ابتلا به بیماری های مقاربتی (ایدز) چنانچه انسان وارد این رابطه شود و در صورت هر گونه ارتباط جنسی خطر ابتلا به بیماری واگیر دار مقاربتی افزایش خواهد یافت.

۴- از مهمترین عوامل بروز خشونت و تجاوز و انحراف اخلاق جنسی ۴ مورد را نام ببرید.

۱- مصرف الکل ۲- استفاده از مواد مخدر ۳- دیدن فیلم های جنسی ۴- قرار گرفتن در مکان خلوت و پوشش نامناسب دختر یا حرکات تحریک کننده او ، این عوامل موجب بروز خشونت و تجاوز در روابط عاشقانه می شود.

۵- اسلام برای جلوگیری از ارتباطات جنسی آزاد چه قوانینی را تعیین کرده دو مورد را نام برده و یکی را شرح دهید ؟

اسلام برای جلوگیری از ارتباطات جنسی آزاد قوانینی را تعیین کرده تا مقدمه رشد و کمال فرد و جامعه باشد که عبارتند از :
۱- تاکید بر رعایت حیا در روابط با جنس مخالف امام صادق (ع) می فرماید اگر حیا نبود از هیچ یک از کارهای زشت دوری نمی شد.

۲- ایجاد نگرش منفی به پیروی از غرائز حیوانی ؛ حضرت علی (ع) فرمود: ابتدای شهوت ها طرب و شادی است و آخر آن رنج و دشواری .

۶- برای تقویت خویشتن داری جنسی چه اقدامات مهمی باید انجام داد ۶ مورد بنویسید .

۱- از راهکارهای اندیشه ای (تفکر در مورد فلسفه زندگی، تقویت باور به خدا و جدی گرفتن آخرت و افزایش اطلاعات درباره پیامد های دوستی دختر و پسر ، گرایشی و رفتاری استفاده کنید.

۲- به آثار منفی ارتباط آزاد با جنس مخالف بیندیشید و بکشید تا عزت نفس ما افزایش یابد.

۳- خداوند می بیند و می شنود. این واقعیت را هرگز فراموش نکنید.

۴- رعایت حیا در روابط با جنس مخالف، شما را از بسیاری از آسیب های مصون و محفوظ می دارد. زیور حیا را هرگز از خود دور نکنید.

۵- از ورزش غفلت نکنید، ورزش باعث دفع انرژی زائد بدن و تعدیل قوای جنسی می شود.

۶- برای خواب خویش برنامه ریزی مناسبی داشته باشید فقط پس از خستگی زیاد به بستر بروید و صبح ها پس از بیداری به سرعت بستر رختخواب را ترک کنید.

۸- تشکیل خانواده و کارکردهای آن را نام برده و توضیح دهید. (بسیار مهم)

۱- اهمیت و ضرورت ازدواج: رایج ترین نظریه اندیشمندان و ادیان، به ویژه دین مبین اسلام به عنوان بهترین پاسخ به نیاز جنسی، رضای آن در قالب ازدواج و به صورت قانونمند است.

۲- کارکردهای ازدواج: در بین انسانها، نزدیکترین رابطه عاطفی میان زن و شوهر برقرار می شود و این رابطه در کاهش نگرانی ها، اضطراب ها و آشفتگی ها نقش اساسی دارد. به طوری که خانواده پایگاه مهمی برای تامین حمایت روانی و عملی در مقابله با تنش ها شمرده می شود.

۱۰- معیار های همسر شایسته را نام ببرید و ۲ مورد را شرح دهید.

۱- همتایی و همانندی

۲- خوش اخلاقی: اساس زندگی زناشویی، تفاهم و همکاری است که این امور فقط در پرتو اخلاق نیکو فراهم می شود.

۳- تقوا

۴- سلامت

۱۱- از مهارت های انتخاب همسر شایسته یکی را بطور کامل بنویسید.

۱- خود شناسی مقدمه همسر گزینی ۲- راه های شناخت فرد مناسب برای ازدواج ۳- سوالاتی برای شناخت بیشتر
۱- خود شناسی مقدمه همسر گزینی: انسان تا خود را به خوبی نشناسد نمی تواند تشخیص دهد که چه کسی همتا و هم شان او است؛ لذا بهتر است ابتداء ویژگی های جسمانی، اخلاقی، اعتقادی و خانوادگی خود را مشخص کند. برای شناخت خود باید سوالاتی در ابعاد مختلف (اعتقادی و مذهبی، اخلاقی، ظاهری فرهنگی، اقتصادی، خانوادگی، سیاسی، اجتماعی، میزان هوشمندی و سطح تحصیلات، سلیقه ها و...) شروع کرد.

۱۲- در امر ازدواج به چه امور مهم و ضروری توجه شود و دو مورد را توضیح دهید.

۱- پرهیز از انتخاب احساسی

۲- احساس خوشایندی

۳- تفکیک بین ملاک های اصلی و فرعی

۴- اهمیت دادن به نظر خانواده

۵- درمان برخی بیماری ها

۶- توکل: برای ازدواج از روش های صحیح استفاده کنید و به خدای خود اعتماد نمایید، چرا که او خیر خواه مطلق است. از خدا بخواهید بهترین شخص را برای ازدواج شما مقدر نماید.

۱۳- چهار مورد از موانع ازدواج را نام برده و چگونگی حل یکی از آنها را توضیح دهید.

۱- اشتغال به تحصیل

۲- سطح تحصیلات.

۳- مسائل اقتصادی

۴- خدمت سربازی : خدمت سربازی مانعی برای ازدواج محسوب نمی شود و حمایت های والدین در دوره کوتاه سربازی به آنها کمک خواهد کرد. علاوه بر اینکه مرد در دوران سربازی در محل سکونت خود و همسرش خدمت خواهد کرد.

۵- طلاق پدر و مادر

۶- اعتیاد والدین یا سوء سابقه آنان

۷- سن ازدواج

۸- بیماری والدین

فصل دوم:

۱۵- چهار مورد از اصول ناظر بر روابط اعضای خانواده نام برده یکی را به اختصار شرح دهید.

۱- اصل مکمل بودن : بنابر آموزهای قرآنی، زن و مرد کامل کننده یکدیگر هستند خداوند در تعبیری زیبا فرموده است: زنان لباس شما و شما لباس آنها هستید. لباس دارای دو ویژگی است محافظت انسان در برابر سرما و گرما و ناملایمات و دیگری نوعی زینت و نشانه زیبایی انسان است.

۲- اصل تعاون

۳- اصل مودت

۴- اصل معاشرت به معروف

۱۶- حقوق و مسئولیت های مالی مردان در خانواده را نام برده و یکی را شرح دهید.

۱- نفقه :

الف : نفقه زوجه : شامل مخارجی است که شوهر باید به همسر خود بپردازد.

ب: نفقه اقارب : نفقه نزدیکان انفاقی است که شخص باید در حال نیازمندی والدین و فرزندان بپردازد.

۲- مهریه:

مهر عطیه و بخششی است که مرد هنگام ازدواج به همسر خود می پردازد

۱۷- از نکات حقوقی مهم درباره مهریه دو مورد را به دلخواه و دقیق بیان نمایند .

۱- مهریه باید دارای جنبه مالی و قابل تملک باشد: قابل اندازه گیری به مال و در عین حال معلوم و معین باشد. مبهم نباشد یعنی تعداد مقدار و وصف آن معلوم باشد. برای نمونه، نمی توان یک دانگ از خانه ای را مهریه زن قرار داد مگر آنکه مشخصات آن خانه دقیقاً تعیین گردد.

۲- اگر مهریه از نوع خانه و زمین باشد، منافع مال متعلق به زن می شود یعنی از نظر قانونی اگر مثلاً خانه در اجاره است زن می تواند مال الاجاره را دریافت کند.

۳- مرد باید قصد پرداخت مهریه را داشته باشد.

۲۰- سه عامل مهم که موجب رشد فضائل اخلاقی و ارزشی در خانواده می شود نام برده و یکی را شرح دهید.

۱- توجه به حضور خداوند در زندگی: هریک از اعضای خانواده باید بدانند خداوند همواره حاضر است و این حضور در زندگی به معنای وجود ناظری دائمی و حسابگر است. هرگاه زن و شوهر از انجام رفتار ناروا خودداری کنند و به صورت مستقیم و غیر مستقیم نشان دهند که حضور خداوند مانع انجام این رفتار شده است، این باور در خانواده تقویت می شود.

۲- شناخت معصومین(ع) و عمل به سیره آنان

۱- شناخت رذایل و فضایل اخلاقی

فصل سوم

۲۱- در مورد چگونگی تاثیر گذاری دین داری بر استحکام خانواده را دو مورد توضیح دهید.

۱- ایمان مذهبی در معنادار کردن زندگی و کاستن از رنج های آن نقش دارد به جرئت می توان ادعا کرد که مهمترین مانع دستیابی همسران به محبت و خشنودی زناشویی، مشکل عمومی «بحران معنا» است

۲- یکی دیگر از بارزترین آثار فردی دین داری، تقویت بردباری است افراد دین دار ضمن آنکه از کوشش در جهت تامین نیازهای مادی معقول و ایجاد یک زندگی خانودگی سعادت مند فرو گذار نمی کنند، در صورت برخورد با مشکلاتی از قبیل فقر و ناسازگاری های خانوادگی دچار یاس نمی شوند، بلکه دل به وعده های الهی روشن می دارند و با حلاوت ایمان و یاد خدا تلخی های زندگی را به شیرینی مبدل می سازند.

۲۲- درباره روابط جنسی زن و شوهر دو نکته را بطور کامل بیان کنید؟

۱- پس از هر بار رابطه جنسی کامل، واجب است زن و شوهر غسل جنابت نمایند.

۲- رابطه زناشویی در دوران خون ریزی ماهیانه زنان، در حال روزه و احرام سفر حج حرام است و علاوه بر گناه، سبب وجوب کفاره هم می شود. رابطه زناشویی در ایام خون ریزی ماهیانه زنان، عوارض منفی جسمانی و روانی برای آنها در پی خواهد داشت.

۲۳- از مهارت های تحکیم خانواده دو مورد را نوشته و شرح دهید.

۱- اظهار محبت : ابراز عشق و علاقه به همسر، همواره روابط را شیرین و زندگی را گرم و پر نشاط خواهد کرد. شنیدن عبارات محبت آمیز از نیازهای جدی زوجین است.

۲- ارتباط کلامی مناسب : کلام مهم ترین وسیله ارتباطی بین دو فرد است. سخن فرد نشان دهنده اعتقادات و احساسات اوست و افراد اراده خویش بر انجام یا ترک کاری را با کلام ابراز می دارند. به قول شاعر گرانقدر: تا مرد سخن نگفته باشد عیب و هنرش نهفته باشد.

فصل چهارم

۲۴- از عوامل شناختی و از عوامل رفتاری تضعیف خانواده هر کدام ۲ مورد را نوشته و توضیح دهید.**۱- عوامل شناختی :**

الف : فقدان اطلاعات مورد نیاز : اگر فردی درباره اهداف ازدواج و مسیر رسیدن به آرامش حاصل از آن ، دانش کافی کسب کند، با اراده و تلاش می تواند خانواده ای متعادل و روبه کمال داشته باشد بسیاری از افراد متاهل با وجود میل شدید به برخورداری از برکات چنین خانواده ای به دلیل جهل و فقر اطلاعاتی درباره مسائل خانواده از آرامش حاصل از ازدواج محروم هستند.

ب: رفتار انسان، برآیند اعتقاد و اراده بر انجام کار بر مبنای آن اعتقاد است. از این رو نوع نگرش انسان، عاملی اساسی در رفتارهایی است که موجب استحکام یا تضعیف خانواده می شود. برخی از انحرافات شناختی که باعث تضعیف خانواده می شود عبارتند از

- ۱- **نسب گرایی در ارزش های اخلاقی خانوادگی:** قرآن کریم هدف از بعثت پیامبر اکرم (ص) و نزول کتاب آسمانی را تزکیه و تعلیم بیان کرده است.
- ۲- **الویت حقوق نسبت به تکالیف:** حق در گذشته، ناظر به مواردی بود که شخص در اموری مشروع دخالت و تصرف می کرد و از حمایت های قانونی بهره مند می شد. و از تعرض دیگران مصون می ماند.
- ۳- **ضعف سواد رسانه ای**

۲- عوامل رفتاری :

الف: خود برتری بینی: خود محوری و عدم پذیرش ویژگی های فردی دیگران، مانع مهمی برای تفاهم و همکاری در زندگی خانوادگی است. عدم شناخت نیازهای فردی و تلاش های بیهوده در جهت یکسان سازی آمرانه فضای خانواده هزینه های عاطفی سنگینی را بر اعضای آن تحمیل می کند. که خود بیگانگی اعضا، کمترین و فروپاشی خانواده بزرگ ترین آنهاست.

ب: ارتباط کلامی نامناسب: برخی اختلافات زن و مرد به چگونگی روابط کلامی آنها باز می گردد. برخی افراد برای بیان قدرشناسی، کمتر از الفاظ استفاده می کنند در حالی که در انتقاد و ایراد گرفتن، صراحت بیشتری دارند و کم رویی نشان نمی دهند.

۲۸- از راه های ایمن سازی خانواده از آسیب ها ۴ مورد را نوشته و دو مورد را باختصار شرح دهید. (بسیار مهم)

- ۱- آموزش همسران: بسیاری از مشکلات خانواده ها ناشی از عدم شناخت همسران از وظایف خود، عوامل موثر در استحکام یا تزلزل خانواده و روش حل مشکلات است از این رو یکی از راهبردهای مهم حل مسائل خانوادگی، رویکرد آموزشی است.
- ۲- ارزیابی مستمر روابط خانوادگی: خانواده موفق آن است که به پایش جامع و مستمر عملکرد خویش و نیز سود و زیان حاصل از آن می پردازد و پس از آن برای آینده برنامه ریزی می کند. در روایات سفارش شده است که انسان مسلمان در هر روز، فرصتی را برای محاسبه و بررسی رفتار خود اختصاص دهد و پس از این محاسبه اگر عملکرد خویش را مثبت یافت، خدا را شکر گوید.
- ۳- پرهیز از بدگمانی و سوءظن
- ۴- مواجهه صحیح با عیوب همسر

۲۹- از مهمترین تدابیری که برای کاهش طلاق اندیشه شده است ۴ مورد نام برده و ۲ مورد را شرح دهید.

- ۱- پیشگیری از ایجاد اختلاف بین زن و شوهر: مهمترین عامل تداوم پیوند زن و شوهر، مهر و علاقه آنها به یکدیگر است. این محبت در صورتی پایدار می ماند که آن دو به یکدیگر خوش بین باشند و هر یک، دیگری را مونس و یاور خویش بدانند.
- ۲- گذشت خردمندانه برای پیشگیری از فروپاشی خانواده: هر چند هریک از زوجین حقوق ویژه ای دارند، افراد خردمند به دلیل اهمیت استحکام خانواده از برخی حقوق خویش برای اصلاح روابط می گذرنند تا بنای با عظمت خانواده فرو نریزد در این معامله خردمندانه، همسر، فرزندان و بستگان در آینده به عظمت ایثار او اعتراف خواهند کرد و خداوند دانا و کریم هم از دریای بی کران کرم خود به او پاداشی شایسته خواهد داد.
- ۳- محدودیت زمانی خاص برای طلاق:
- ۴- لزوم حضور دو شاهد عادل:
- ۵- لزوم حضور در مراکز مشاوره:

۳۰- از آثار و فواید فرزند آوری دو مورد را نوشته و یک مورد را شرح دهید.

۱- آثار و فواید جسمانی : خانواده هایی که صاحب فرزند هستند، بیش از خانواده های بدون فرزند از زندگی لذت می برند و احساس خوشبختی بیشتری می کنند. تحقیقات نشان می دهد که داشتن فرزند، موجب کاهش فشار خون والدین، افزایش تمایل به یادگیری، استفاده بیشتر از قدرت تعقل، افزایش اعتماد به نفس امکان بهتر درک زیبایی ها، افزایش دقت در کارهای جزئی و افزایش شادی والدین می گردد.

۲- آثار و فواید روحی - روان شناختی :

الف: احساس دوست داشتن و دوست داشته شدن

ب : عامل نشاط و سلامت روانی والدین

۳۱- از موارد مهمی که در طول بارداری باید به آنها توجه داشت ۴ مورد را نام ببرید.

۱- انجام آزمایش ها در بازه های زمانی معین.

۲- انجام سونوگرافی اولیه با هدف تعیین ناهنجاری ها.

۳- اندازه گیری AFP در صورت لزوم برای تشخیص بیماریهای ژنتیک.

۴- غربال گری دیابت.

۵- بررسی عفونت باکتریایی واژن.

۶- اندازه گیری وزن، فشار خون در هر ماه از بارداری ۷- بهداشت دهان و دندان ۸- بهداشت روان

۳۲- چهار اصل مهم که در تعلیم و تربیت فرزندان مهم است نام برده و یکی را شرح دهید.

۱- اصل تدریج و توجه به مراحل تربیت فرزند

۲- هماهنگی والدین در تربیت فرزند

۳- اصل محبت

۴- اصل احترام و تکریم: رفتار احترام آمیز والدین نقش موثری در تربیت و رشد فرزندان دارد، روان شناسان بسیاری از رفتارهای منفی را ناشی از کمبود شخصیت در انسان می دانند و معتقدند این گونه رفتارها به طور معمول از کسانی سر می زند که از همان اوایل کودکی خویش عزت نفس را درک نکرده اند. اگر کودک در محیطی رشد کند که همیشه شاهد بی احترامی و حریم ناشناسی اطرافیان باشد. برای اثبات شخصیت خود حالت تهاجمی و هتاکی نسبت به دیگران در پیش می گیرد.

۳۳- از عوامل موثر در ناباروری چهار مورد را نام برده و یکی را شرح دهید.

علل ناباروری به معنای عدم توانایی زن یا مرد در بچه دار شدن است و علل آن عبارتند از

۱- تاثیر تغذیه بر ناباروری: رژیم غذایی صحیح همراه با فعالیت بدنی متعادل و نیز کنترل وزن، در ایجاد تخمک گذاری منظم و افزایش قدرت باروری زنان موثر است

۲- مواد فریز شده بر ناباروری :

۳- تاثیر شرایط روحی و روانی بر ناباروری

۴- تاثیر نوع لباس بر ناباروری: پوشیدن لباس های تنگ و چسبان در مردان ، سبب بالا رفتن دمای بیضه و باعث آسیب رسیدن به اسپرم های می شود.

۲۶- مراحل بارداری زن را به ترتیب بیان نمایند.

۱- تخمدان های زن باید تخمک سالمی آزاد کنند تا بتوانند از لوله های رحم (لوله های فالوپ) به سوی رحم جا به جا شوند

۲- اسپرم مرد باید بتواند خود را به لوله های رحم (لوله های فالوپ) برساند.

۳- اسپرم و تخمک باید با هم در آمیزند تا تخمک بارور شده (تخم) به وجود آید.

۴- تخم باید بتواند خود را به دیواره رحم پیوند دهد و از رگ های آن غذا دریافت کند تا جنین رشد کند و برای پا نهادن به دنیای بیرون آماده شود.